

CULTURA/ESPECTACLES

OPINIÓ

*Celdoni Fonoll,
la poesia al carrer*

Josep M. Figueres *

He tingut la sort de conèixer aquest genial personatge de la nostra cultura i li he pogut seguir l'evolució, les activitats, la constant realització de discos, llibrets i recitals fins a arribar al recital 1.000, i un magnífic recull tant en discos com en llibres que és un corol·lari de la seva feina d'anys. Ara fa temps que no el veig, ni en privat ni a la palestra pública. M'imagino, però, que deu continuar anant per les escoles i els instituts, que deu preparar el pròxim llarga durada, llegir poetes vells i nous, musicar lletres i treballar, en definitiva, per fer aquell lema de Rusiñol de la poesia de la vida amb un criteri adequat, però, a la societat que ens toca de viure.

Em temo, però, que no sabem aprofitar el regal que ha fet aquest xicot de Calaf d'abandonar la feina, l'entorn i la família, i les guatlles caçades als camps de blat de la Segarra per endinsar-se en aquesta alegria que passa en un món de formigues. Fonoll és un cas una mica insòlit en el panorama europeu. De «reclamador afeccionat» ha passat a ser un «professionista» de la poesia; és a dir, de constituir-la en eix de la seva vida. Naturalment, però, no és un hisendat o un rendista, i ha de viure de la seva feina. Ho fa precisament divulgant-la, mostrant-la amb l'art, la dicció i l'espectacle de la seva veu, i, últimament, també amb acompanyament musical.

Sempre recordaré el primer text que li vaig dedicar, fa uns vint anys, a les pàgines en català del *Mundo Diario*. El comparava amb els trobadors que duïen el regal de la paraula de poble en poble. Ara, en el segon text que li dedico, i després d'uns anys, fa goig reconèixer que la seva labor ha fructificat. En són exemples els nombrosos recitals i els milers d'infants i joves que han viscut la poesia de prop. La virtut de Fonoll és que ha sabut compaginar el rigor i la constància del treball amb l'assaig i la preparació amb una aportació cabdal que el departament d'Ensenyament o la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió o qualsevol dels nous organismes de difusió cultural hauria de vetllar i utilitzar per projectar-lo com a eina eficaç, precisament, de difusió cultural.

Tenir un propagador de la poesia que ens fa sentir i viure una mica més, que ens apropa als nostres clàssics, que ens fa conèixer el sabor de la nova poesia, que ens delecta amb aquesta màgia de la paraula, i ara amb música, és un petit regal que només surt en pobles on es conjumina l'individualisme, la creativitat i la rauxa. M'imagino els seus dubtes en el moment d'abandonar el poble i dedicar-se plenament a la poesia, quin creador autèntic no ha tingut el dubte de la incertesa? M'imagino els seus moments de desencís en veure el minso ressò en una societat de formigues que pensa en les cigales només com a pèrdua de temps. Però, com aquella aurora boreal en comarques lleidatanes, el miracle a vegades passa i en Fonoll ha perseverat, i a més d'alguna medalla institucional, ara té un bagatge darrera seu que esparvera una mica. Una terra de molts poetes i pocs lectors potser necessita algú que ho posi fàcil i aquest viatjant, conreador, fuster i escultor de la poesia té l'alt mèrit de fer-la conèixer a l'etapa on la poesia té el mèrit de la pràctica com és l'adolescència i la joventut.

Per aquesta raó celebro que segueixi perseverant al pas de les dècades. Recordo ara la seva mirada intensa quan va donar-me el primer àlbum, *He heretat l'esperança*, un títol preciós per a un jove poeta, les dotzenes de reunions que tinguérem arran del seu festival mil, vaig tenir la bona o mala fortuna de suggerir-li de fer un doble àlbum a l'Expo-cultura el 1984 i ara m'ha sorprès agradablement en donar-nos el seu tercer àlbum, *Mercat de Calaf*, on recull un conjunt de poemes preciosos de Cerverí de Girona, Lo Gaiter del Besòs, Agustí Bernaus, Miquel Desclot, que són potser un dels millors treballs que s'hagin fet en aquest país en lectures públiques de poesia. Sonorització, arranjaments, etc. es donen la mà amb els textos i configuren aquest cant de vida que és Celdoni Fonoll. ■